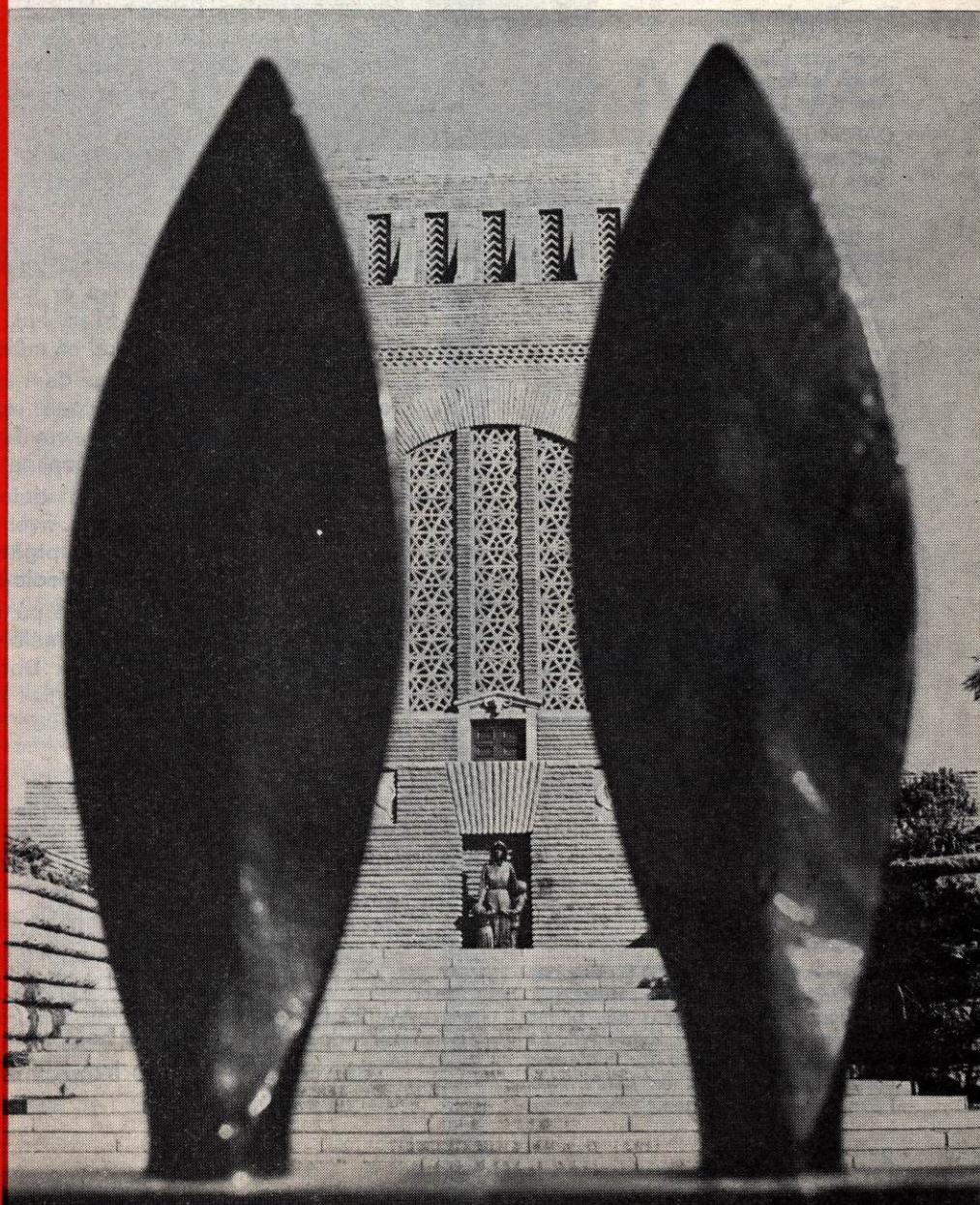

ny verden

24-01-016

TIDSSKRIFT
FOR MORALSK
OPPRUSTNING

NR. **5** 1974

Hva gjør Kjersti i Laos?

— Det er et spørsmål vi best kan stille prins Souvanna Phouma, statsministeren. Han inviterte MRA-skuespillet **Song of Asia** til Laos. Blant de 69 i stykket er Kjersti fra Drammen og Bente fra Kristiansand. (66 av de øvrige er asiater.) På side 3 bringer vi utsnitt av et brev fra Bente, skrevet i Indokina.

Norge var også med blant mange skandinaver som tok del i en MRA-konferanse for svarte, hvite og fargede i Pretoria, Sør-Afrika. En svart leder karakteriserte konferansen slik: «Den er et tegn på at dette landet ikke har oppgitt håpet om å kjempe fram de forandringer som er nødvendige. Vi i Sør-Afrika er kommet sent igang med å bygge en verden som er fri for hat, frykt og grådighet. Men det betyr ikke at vi ikke skal nå målet.»

Unge skandinaver, fem av dem norske, reiste til en konferanse i Berlin i Påsken. Mest slående for dem var den store skaren unge tyskere som fant en ny retning for liv og tenkning gjennom de personlige beslutningene de fattet.

Laos, Berlin og Sør-Afrika: det er nøkkelpunkter i det ideologiske verdensbildet. På hver sin måte representerer de vår tids bitreste og mest dyptgående motsetninger, samfunnsmessig, rasemessig og ideologisk.

«Vi kan aldri effektivt lappe på tingene ved å late som grunnleggende uoverensstemmelser ikke eksisterer eller er uten betydning,» sa Frank Buchman for 20 år siden. «Eller ved å tro at en ideologisk utfordring kan besvares med økonomiske, politiske eller militære midler alene,» fortsatte han.

Det trenges en omveltning. En revolusjon i menneskers motiver, i deres holdning til medmennesker og til tingene. Gud alene kan gi den. Vi må tømme hjerte, sinn og hender for alt som er annenrangs, all «sekunda vare», om denne gaven og oppgaven skal bli vår. Fred er ikke bare en ide, det er mennesker som blir annerledes.

Både kongetro soldater og kommunistiske Pathet Lao-soldater fulgte ivrig med i **Song of Asia**-forestillingen. Unge gutter som hadde fått ben eller armer amputert, var tilstede. «Idag er jeg blitt helbredet,» sa en av dem.

Så vet vi litt mer om hva Kjersti og Bente gjør i Vientiane.

Soldater fra den kommunist-inspirerte Pathet Lao-bevegelsen vokter inngangsdøren ved «Song of Asia» premiere i Vientiane.

MRA i Laos

«Et stille under holder på å skje i Laos,» skrev 'Washington Post' i mars. «Siden laotianerne undertegnet sin egen våpenstillstand i februar 73, har nesten ingen kamphandlinger funnet sted. Statsminister prins Souvanna Phouma, som støttes av Amerika, og hans halvbror prins Souphanouvong, som leder Pathet Lao og støttes av Hanoi, har begynt å legge grunnlaget for en politisk løsning.

Tvers gjennom alle vansker fortsatte disse å holde formell kontakt med hverandre. Derved opprettholdt de den formelle enhet som Genève-avtalen i 1962 stipulerte for Laos. I motsetning til Lon Nol og president Thieu forbød Souvanna Phouma aldri sine motstanderes virksomhet. I motsetning til Shihanouk og Viet Cong proklamerte Souphanouvong aldri sin gruppes uavhengighet. Da utlendningene endelig ga dem sjansen og

tiden kom da laotianerne kunne ta saken i sin egen hånd, var de rede til å arrangere sin egen fred. De har imidlertid enda ikke dannet en koalisjonsregjering og mange spør seg om, og når, det vil skje.»

Det skjedde i begynnelsen av april, bare to dager før Moralsk Opprustnings skuespill 'Song of Asia' ankom i Laos' hovedstad Vientiane, innbudt av regjeringen.

Primus motor bak innbydelser var vise-utenriksministeren i den nye koalisjonsregjeringen, T. Chantarasy. To av hans døtre spiller med i 'Song of Asia', som oppføres av 60 unge asiater fra Papua i øst til Tyrkia i vest. Chantarasy var overbevist om at 'Song of Asia's' budskap var en forutsetning for at det laotiske eksperimentet skulle lykkes. Om det lykkes, er det enda for tidlig å si.

Bente Sigmond fra Kristiansand er en av tre europeere som reiser med «Song of Asia», den asiatiske musikalen som har besøkt Laos i tre uker og som nå befinner seg i Vietnam. Hun skriver fra Vientiane, Laos:

Her sitter jeg midt i militærleiren fem kilometer utenfor byen. De har bygget tre blokker til vår innkvartering. Jeg sitter og skriver med et lomme-tørkle spredt ut under hendene. Det er varmt og fuktig.

Rett bak huset begynner jungelen med rik, grønn vegetasjon, og en mangfoldighet av lyder. Da jeg sto og stirret ut i bushen i varmen litt tidligere, kunne jeg se for meg unge gutter og menn fra Laos, Cambodja, Vietnam og USA, som har kjempet og sloss like til i dag ute i denne dampende jungelen. Alt i meg gjør opprør på en måte jeg aldri har opplevd før.

Jeg har nok vært mot krigen i Indo-China, men nå er det hele kommet en nær inn på livet. Krigen man har lest om, er blitt mennesker som slaktes ned. Jeg tror fremdeles det kan være nødvendig for lands frihet og demokrati å kjempe en krig. Men en dag i Laos har også fått meg til å se hvor utrolig viktig det er å spre MRA, og at vi må ta opp en større kamp som forandrer menneskers indre slik at mennesker med forskjellig politisk overbevisning kan kjempe sammen for et nytt samfunn der hat og mistro ikke lenger er den drivende kraften for det man gjør. For det er for lett å drepe den som ikke er enig med deg.

Folk flest her er veldig usikre på hva som vil skje i forbindelse med den nye koalisjonen.

18. april

Simultanoversettelsen (se nedenfor) fungerte strålende under premieren, og de som satt lengere bak i salen kommenterte hvor godt vi snakket Lao! Vaktene utenfor — soldater fra begge sider, var mange, og det var selvfølgelig meningen at de skulle stå vakt utenfor bygningen og i tett rad helt inn i teatret. Det gikk imidlertid ikke lange stunden før trappeoppgangen opp til salen var fylt til trengsel av Pathet Lao og

andre soldater som lyttet og så alt hva de var gode for. Det hørtes kommentarer fra publikum som: «De må ha skrevet dette spesielt for Laos.» «Dette er blitt skrevet for dem,» osv. Og det er virkelig midt i blinken for den situasjonen Laos befinner seg i, med to fraksjoner som nå skal arbeide sammen.

Den andre forestillingen den 11. var overfylt, blant annet med flere hundre studenter, det var en livlig og festlig forestilling. Den 16. spilte vi igjen klokken ti om formiddagen. Blant tilskuerne var en gruppe på femti unge soldater som var blitt såret under de siste kampene. De kom i sine sykehusuniformer, med ben eller armer amputert. En hadde hele hodet bandasjert. Vi så bare øynene. Og mange var så forferdelig unge, 16—17 år. Da showet var over, satt de der alle med brede smil og glade øyne. «Hvis vi gjorde bare 3/10 av det dere viser oss i showet, så ville Laos være et nytt land,» sa noen av dem. «Nå er jeg blitt helbredet,» sa en. Vi har et utendørs show i kveld, og resten av disse soldatene kommer for å se *Song of Asia* da.

19. april

I går kveld kom vel 5.000 til utendørs-forestillingen. Showet tar ca. tre timer på Lao-språket,

men tilskuerne var trolldundet hele tiden. Haugevis av barn var det også, men de var stille som mus og slukte alt de så og hørte. Showet ble holdt på et militært område inne i byen, soldater holdt vakt overalt. Scene-gjengen arbeidet hardt for å få alt ferdig, i absolutt stekende hete. Det er enda varmere her nå enn da vi kom. Vi skal ha en forestilling til i kveld, samme sted som igår. *Song of Asia* ble annonsert non stop på radioen igår, og det blir vel tilfellet idag også.

Åpningen i Vientiane

Vi mottok denne pressemeldingen fra 'Song of Asias' ankomst til Laos:

Statsminister prins Souvanna Phouma, visestatsminister Leuan Insisienmay og ministre fra begge sider i den nye koalisjonsregjeringen var til stede ved premieren på musikalen *Song of Asia* i Vientiane.

I et spesielt budskap til de asiater og andre fra mange na-

sjoner som er med i *Song of Asia*, sa statsministeren: «Jeg har fulgt Moralsk Opprustnings virksomhet i verden med oppmerksomhet. Det tålmodige og hengivne arbeid som Rajmohan Gandhi og hans kolleger og venner har utført i India, har interessert meg spesielt, ikke minst etter iscenesettelsen av *Song of Asia*. Det er med stor glede vi ønsker dere velkommen til vårt land. Jeg ønsker at alle, spesielt ungdommen, skal utveksle idéer og erfaringer med deltakerne i denne internasjonale gruppen».

Aktuelt besøk

Generalsekretær i Utenriksdepartementet Phagna Leuam Rajasombat, som er leder for mottagelseskommiteén, ønsket *Song of Asia* velkommen i en tale holdt for ca. 1000 mennesker, blant dem sjefen for den internasjonale kontrollkommissjonen. «Det laotiske folket både innenfor og utenfor Laos lengter etter fred og varig nasjonal enighet,» sa generalsekretæren. «Vi tror derfor at deres besøk passer inn i den aktuelle politiske situasjonen her i landet.»

Gamle sannheter

Rajmohan Gandhi beskrev *Song of Asia* som et forsøk på å fange Asias tidløse ånd. «Vi tror at Laos har en spesiell framtidsoppgave. Inspirert av

Øverst: Prinsene Souvanna Phouma og Souphanouvong møtes for første gang på 10 år.

T.h.: Statsministeren ved premieren på «Song of Asia».

deres store tradisjoner og drevet fram av menneskehetens nød kan dere laotianere vise andre folk et livsmønster som gir håp til alle. Gamle sannheter som omsettes i praksis uten frykt, blir en moderne og revolusjonær kraft. Den kan forme det rettfærdige samfunnet som vi alle lengter etter.»

Hele showet ble framført på det laotiske språket. Teknikere fra Sverige og andre land hadde spilt inn et lydbånd i samarbeid med laotiske skuespillere. Stemmene deres hørtes gjennom høyttalere, mens truppen spilte på scenen. Laotisk oversettelse av sangtekstene ble vist på en duk over scenen.

Det hendte i Pretoria

I apartheidpolitikens hovedstad Pretoria skjedde det noe i påsken som få trodde var mulig. 400 mennesker av alle raser og farger bodde under samme tak, spiste ved samme bord, snakket fritt med hverandre om de dypeste problemene både i Afrika og i verden og fant enhet på et menneskelig plan.

Håp

Mange hadde vondt for å tro det de så for sine øyne. Et medlem av de fargedes råd i Kapp-provinsen sa da han tok farvel med konferansen, som ble holdt på et stort hotell i Pretorias sentrum: «Hjelp meg til å tro at dette hender i Sør-Afrika». Både han selv og mange andre

uttrykte den bitterheten de føler over behandlingen fra de hvite myndighetene. Men konferansen demonstrerte en så dyptgripende forandring hos mange hvite at det ga håp.

Ikke bare svart, hvit og brun fra Sør-Afrika, Rhodesia og Mosambique var kommet til Pretoria. Fra 26 land på fem kontinenter var de kommet — ikke for bare å kritisere Sør-Afrika, men for sammen med sør-afrikanere av alle raser og aldre å finne veien til konstruktive løsninger.

Allerede åpningsmøtet var imponerende. 1 000 mennesker av forskjellige raser fylte den meget vakre og moderne universitetsaulaen. På podiet satt 150 utenlandske representanter da Pretorias ordfører holdt åp-

ningstalen. «I denne forvirrede verden er Moralsk Opprustning som et lys som skinner i mørket,» sa han. Den enheten mellom rasene som kvelden demonstrerte, gjorde et dypt inntrykk på ham og mange andre. Det sto å lese i ansiktene.

Vi kommer etter

I Sør-Afrika utvikles nå en viss form for selvstyre for de sorte, i de såkalte 'homelands'. Hvert hjemland omfatter en etnisk gruppe. Alle de sorte tilhører et eller annet slikt hjemland, selv om bare halvparten av dem bor der. De øvrige bor i de 'sovebyene' for sorte som er bygget utenfor de hvites byer. Hjemlandene styres av sorte re-

gjeringer, som er ansvarlige overfor sine egne nasjonalforsamlinger, valgt av de sorte som tilhører vedkommende hjemland.

Tre av de åtte statsministrene for hjemlandene satt på podiet denne kvelden. Statsminister Cedric Phatudi fra Lebowa talte.

«Jeg betrakter denne konferansen som et tegn på at dette landet ikke har gitt opp håpet i kampen for de nødvendige forandringer. Vi i Sør-Afrika er kommet sent igang med arbeidet for å skape en verden uten hat, frykt og grådighet. Men det betyr ikke at vi ikke skal nå målet. Vi vil at takten i forandringene skal økes slik at vi tar igjen de landene som har nådd lengst.»

Utfordring

Etiopia, Kenya og Nigeria var representert på konferansen, Nigeria ved den anglikanske biskopen av Lagos, S. I. Kale. Forfatteren og læreren Ben Wegeza fra Kenya sa: «Jeg finner det meget, meget vanskelig å komme til Sør-Afrika fra det vi kaller 'det frie Afrika'. At sør-afrikanerne har sluppet oss inn er en utfordring både til dem og til oss. Vi er kommet fordi vi tror at Pretoria er rede til å ta opp utfordringen og til å gå i brodden.»

Den mann, som mer enn noen annen har vært drivkraften bak denne konferansen, er George

Statsminister Cedric Phatudi taler. Bak ham sitter pastor George Daneel fra den hollandsk-reformerte kirken, som presenterte talerne.

Daneel, prest i den reformerte kirken og tidligere landslagsspiller i rugbyfotball. En del av hans tale gikk neste morgen ut til hele landet i radioens morgennyheter og i pressen.

Afrikansk nasjonalsang

«Forandring begynner ikke når vi peker på andres feil, men når vi innrømmer våre egne,» sa han. «Som hvite bærer vi et enormt ansvar. Å sørge for materielle forbedringer som bedre lønninger (for de sorte), bedre boliger, bedre sosiale forhold, ja, til og med politisk frihet, er nødvendig men ikke nok. Vi kan bare vinne tillit dersom vi innrømmer hvor vi har gjort feil.»

Den norske pianistinnen Ruth Lagesen spilte musikk av Grieg og et afrikansk mannskor sang. Ved møtets slutt foreslo dirigenten at man skulle synge nasjonalsangen. Hele forsamlingen reiste seg og sang de sortes nasjonalsang «Nkosi sikelele Afrika» (Gud bevare Afrika) med sorte og hvite stående ved siden av hverandre. I Pretoria!

G.S./F.H.W.

Et lite skritt

En hvit sør-afrikansk farmer, Pieter Naudé, var kommet til konferansen sammen med sine seks sorte gårdsarbeidere. Han selv var tidligere kjent som en brutal arbeidsgiver og hadde økenavnet «spanskrør-bonden».

«For ikke lenge siden tenkte min kone og jeg alvorlig på å gi opp gården,» sa han. «Arbeiderne ville ikke arbeide. Vi hadde forsøkt alt. Men istedet for å gi opp, ba vi Gud vise oss hva som var galt. Gud sa til meg: 'Du er en diktator. Du må be om tilgivelse og bli annerledes og be om å få kjærlighet til dem. De er ikke din eiendom men mennesker med hjem, familier og følelser.' Da jeg gikk til arbeidet neste morgen og sa 'God morgen' til dem, lurte de på hva som hadde hendt med meg.»

De seks gårdsarbeiderne fortalte om hvilken virkning forandringen i bonden hadde hatt på deres liv. Problemer som marijuanha, drukkenskap, knivstikking og svart magi var blitt løst i deres familier.

Til middag før åpningen: Biskopen av Lagos og statsminister Phatudi fra Lebowa, nr. 2 og 3 fra venstre.

Om det nye menneske

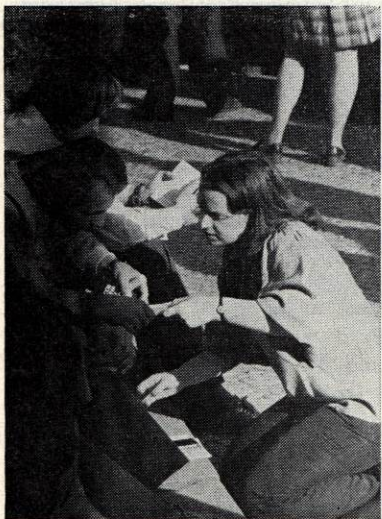
— hvor Øst og Vest møtes

Av Eva Måsén

«Gi oss heller en bitter sannhet enn en vakker løgn», het det i Russland etter Stalin-tiden. «Personlig forvandling — en forutsetning for global forandring,» det var en «bitter» sannhet som mange av oss aksepterte under Berlin-konferansen 5.—10. april. Det var også temaet for konferansen.

Vi var 270 unge arbeidere og studenter fra 31 land — 100 kom fra vertslandet. Alle fire kontinenter var der, og 35 av oss var skandinaver. Fra Rom kom en gruppe på 25 studenter fra Pro Deo-universitetet.

Diskusjonens bølger gikk høyt i de forskjellige arbeidsgruppene. En tysk industriarbeider ville vite hvordan man kan få «samlebåndene til å gå langsommere» slik at ikke ma-

Irene Burden fra Wales selger «Svart-hvitt boka».

skinene styrer menneskene, men tvert om. En sveitsisk arbeider brøt inn i fremmedarbeider-problematikken ved å si at han selv ville lære den store italienske minoritetsgruppen i Sveits nærmere å kjenne, og lære språket deres.

Selv var jeg med i arbeidsgruppen om utviklingslandene sammen med flere studenter fra U-land. Shaista fra Indonesia hadde studert statsvitenskap i tre år i Rom og bodd flere år i New York. «Utviklingshjelp har ofte visse betingelser knyttet til seg,» sa hun. «Europa er mest interessert i hva det kan oppnå for seg selv.»

«Vi venter oss ingenting av dere,» svarte hun da vi spurte hva vi kunne gjøre for et land som hennes. I de følgende dagene studerte vi konkrete eksempler der uselviske initiativ i handelen mellom I- og U-land har utjevnet de sosiale urettferdighetene. Da jeg sa adjø til Shaista, takket jeg henne for alt hun hadde sagt til oss. «Takk for at dere har vist oss en måte å leve på,» sa hun. Undervisningen var gjensidig i denne gruppen av asiater, afrikanere, europeere og amerikanere.

TV-sending til Øst-sonen.

Berlins frie radio sendte i alt sju intervjuer og rapporter om konferansen mens den pågikk. Deler av et offentlig møte ble også sendt over radioen, og avi-

sene hadde en serie nyhetsmeldinger og artikler. En ettermiddag gikk femti av oss til den største forretningsgaten, Kurfürstendamm, hvor vi solgte «Svart-hvitt boka» om Moralsk Opprustning til berlinerne. To hundre eksemplarer gikk unna på to timer. TV var der og intervjuet og filmet oss. Dette ble sendt i kveldsnyhetene. Reporteren sa at Moralsk Opprustning er for kommunister og ikke-kommunister. TV-programmene blir sett i Øst-Berlin. (Man regner med at 90% av befolkningen i Øst ser programmene fra Vest.)

«Berlin liker meg.»

Hvordan blir en slik konferanse til? Læreren Heinz Krieg og hans kone Gizela, som bor i Berlin med sine fem barn, tok initiativet og ansvaret sammen med noen unge tyskere — en teolog, en sykegymnast, en sekretær og noen studenter. De mange tusen mark som trengtes, kom inn gjennom gaver.

Alle utlendinger ble invitert til minst ett måltid i et berlinerhjem. Vi fikk forelesninger om DDR og om Forbundsrepublikken av foredragsholdere fra Berlins informasjonsbyrå. En grundig sightseeing i Vest-Berlin inngikk i programmet. Mange besøkte også Øst-Berlin. Vi fikk anledning til å lære Tyskland og tyskerne å kjenne. «Berlin liker meg» — slik uttrykte en 16-årig svenske det.

De første dagene var fulle av nye inntrykk. Hvordan skaper man «det nye menneske i Øst og Vest», var temaet for et foredrag av dr. theol. Klaus Bochmühl. Under de siste møtene fortalte en strøm av konferansedeltakere om personlige beslutninger og konkrete planer, om hvordan dette nye livet skulle påvirke deres familie, skole, by og land. Studenter fra 15 europeiske universiteter ble enige om å holde stadig kontakt for å støtte hverandre gjensidig. En student fra Berlin planla en aksjon ved det tekniske universitetet.

En tysk ung-sosialist uttrykte seg slik: «Forbindelsen mellom indre forvandling og ytre forandring har gjort inntrykk på meg, og jeg er imponert over ærlige taler uten fraser, som vi har hørt. Men det som har overbevist meg mer enn de fire absolutte normene i sin relative abstrakthet (absolutt ærlighet, renhet, uselviskhet og kjærlighet) er praktiske handlinger i form av stillhet og bønn om tilgivelse. Nettopp det er broer som fører fram til prinsippene.»

Ikke mye som skiller.

Mange av oss avsluttet Tysklands-besøket med en tur til Øst-Berlin. Min far og jeg vandret omkring i den vakre byen sammen, og «tok inn» det vi kunne. Vi klarte å komme oss inn på Humboldt-universitetet,

Demonstrasjon på Kurfürstendamm.

der Karl Marx' sannhet sto i gullbokstaver på veggen: «Filosofene har forklart verden, nå gjelder det å forandre den». Til slutt fikk vi en meget interessant samtale med en maskingeniør i 40-års alderen. Han ville utnytte hvert minutt av den eneste timen vi hadde igjen i hjembyen hans.

Ytre sett er det ikke mye som skiller det vanlige moderne menneske øst og vest for muren. DDR har nådd den høyeste levestandard blant øst-statene. Men etter det korte besøket i Øst, utkrystalliserte det seg likevel en slags konklusjon i meg om folket og livet i Vest. Marxismens framgang blant våre

landsmenn, studiekamerater og familiemedlemmer er for en stor del følge av vår selviske bruk av friheten, det frie initiativet og den frie konkurransen. Deres lidenskap er et resultat av vårt svik og vår fornektelse av kristendommen og vår samvitighet. Jeg våger å si om både Øst og Vest at folk er nær sultegrensen og hungre etter et alternativ: en ideologi som omfatter både en levende tro og indre tilfredsstillelse, forandrer strukturene og skaper rettferdighet. Det er dette verden lengter etter, og dette arbeidet vi med under konferansen i Vest-Berlin. Mange har allerede gitt sitt liv til den oppgaven, men mange, mange fler behøves.

Renhed — en ny energikilde

(DANSK TEKST)

«Renhed? Hvad det betyder, ved jeg ikke meget om», indrømmede en modig mand en dag, «men det modsatte kender jeg alt for godt.»

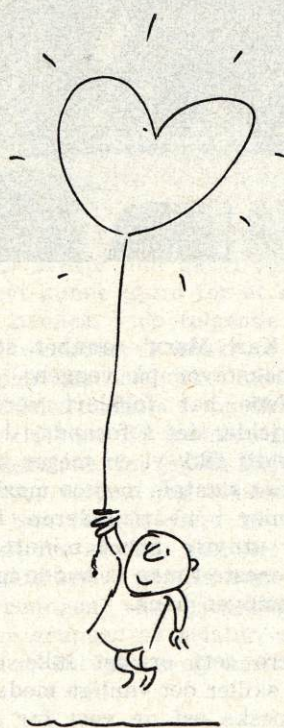
Hele vor tidsalder kunne gøre denne erklæring til sin. Massemedierne overøser os med «det modsatte af renhed». Men hvor skal man få oplysning om selve renheden? Hverken i skolerne eller i hjemmene, ja, ikke engang i de religiøse publikationer får vi besked. Det er «det modsatte», der fascinerer. Og dette er jo et af paradokserne i den moderne frihed, som giver sig ud for at have ophævet alle tabuerne, men i virkeligheden bare har skiftet dem ud med andre. Idag chokerer man ingen ved at reklamere med sex, perversitet og råhed. Men prøv at tale højt og klart om renhed, så ser du folk i forfærdelse stikke hovedet i busken eller hører dem råbe om moralfascisme.

Jeg hørte forleden en skoleudsendelse i BBC for elever i afgangsklasserne. Den skulle handle om kærlighed og var i virkeligheden en detaljeret oversigt over præventive midler. Afholdenhed — som er gratis, 100% effektiv og uden bivirkninger — fandtes ikke på listen.

Af de fire moralske normer er underligt nok renhed både den mest fremmede for verdslige mennesker og den mest omdiskuteret i religiøse kredse. Frank Buchman opdagede meget tidligt i sit revolutionære liv, at renhed enten var kilden

til de mest iøjnefaldende forandringer i menneskers liv eller til den giftigste hadefuldhed hos dem, der nægtede at tage imod udfordringen.

«Et hjerte er kun rent, når det brænder for noget», sagde Frank Buchman ofte. Men hvad brænder det for? Det er en af hans fortjenester, at han i enk-

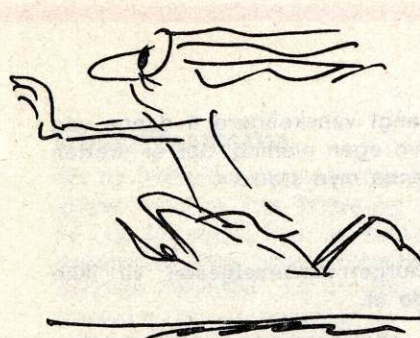
le ord formulerede den opgave, som totalt engagement: «At forandre verden, er det ikke det, vi alle vil?»

Renhed er en speeder, ikke en bremse. Den ophører med at

være uopnåelig eller en hæmning, når vi sætter alt ind på at genskabe samfundet ved at genskabe menneskene.

To slags hykleri

Det er god tone for tiden at afsløre hykleri. Man peger hyppigst på hykleriet hos en anden generation end éns egen, og lidt efter lidt havner man som bekendt hos dronning Victoria. «Den victorianske epokes hykleri.» Men vær sikker på, at vore efterkommere i det mindste finder to slags hykleri i vor generation! Den første er den marxistiske forargelse over al udnyttelse, mens det helt lykkes at fortie den dybtgående udnyttelse, som den såkaldte frie kærlighed medfører. Dermed mener jeg ikke kun den enorme profit, som kapitalistiske pornofilke opnår, men jeg tænker fremfor alt på den slags udnyttelse, som du og jeg er tilbøjelige til at gøre os skyldige i. En kvinde, som bruger den magt hun har over en mand, til at opnå det hun ønsker, udnytter ham. En mand som tager glæderne uden at påtage sig sit ansvar, udnytter kvinden. Her eksisterer ingen neutralitet: enten lever vi med et ansvar for andre og hjælper dem til at nå deres højeste bestemmelse, eller også udnytter vi dem. Dette gælder om det andet køn så vel som om en anden samfundsklasse, en anden race eller en anden generation.

Hykleri nr. to er at fordømme forsvaret og militær i almindelighed og præke ikke-vold i samme åndedræt som man går ind for at udslette børn på vej til at fødes, fordi de vil blive besværlige for os. Og dette til trods for at vi selv har kaldt dem til live. Soldaten risikerer sit liv. Abortlægen beskyttes af vore love og risikerer intet. Det er på høje tid at vor samvittighed vågner og at vi handler efter den.

Hvad gør man så?

Helt uden hykleri stiller mange mennesker i alvor sig selv det spørgsmål: Hvordan kan man leve rent?

Ingen venter, at et svin skal kunne fløjte en arie af Mozart. Vi kan ikke alle efterligne renheden hos Theresa af Avila eller Frans af Assisi.

Hvad gør man så? Venter på et mirakel? Måske. Der er altid noget mirakuløst ved et rent hjerte eller rigtigere sagt et rensat hjerte.

Nøglen findes i «absolut»

Men det drejer sig også om et valg, en vej, en strategi. Det

afgørende valg, hvor vor vilje foretrækker renhed for urenhed, træffer vi måske fordi vi tror det er Guds vilje og at han også hjælper os. Eller vi gør det måske fordi vi skimter en vinding uendeligt meget større end vor kæreste urenhed, og den vinding er en forandret verden. Vi vælger af kærlighed til vore børn eller til vort land eller for at være med til at helbrede et sygt samfund. Hvilken grund vi end har, må vi gennemføre en disciplin, en virkelig sejrsstrategi, hvis nogle findes i ordet «absolut».

En mand spurgte en dag Frank Buchman om fristelser og fik til svar: «Jeg siger ikke, at jeg lever uden fristelser. Vi kan ikke hindre kragerne i at flyve over vore hoveder, men vi kan hindre dem i at bygge rede i vort hår. Jeg siger, at hvis jeg bliver fristet er jeg parat til at fortælle det til det første menneske jeg træffer, hvis det kan hjælpe ham.» På mandens spørgsmål om hvordan synden skal bekæmpes svarede Buchman: «Hade den, overgive den, være ærlig overfor et menneske, gøre det godt der er dig mu-

ligt. Og gå så videre, lige ud!»

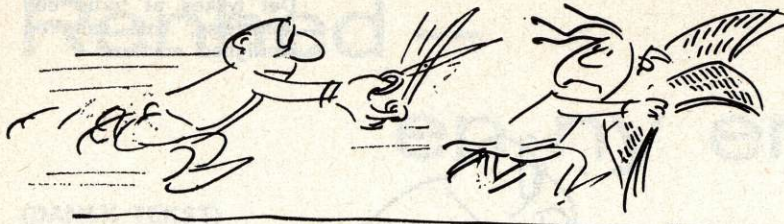
Thomas á Kempis levede i Holland i 1400-tallet. I det fjerde kapitel af hans bog «Kristi Efterfølgelse» læser man: «Mennesket løfter sig over jorden på to vinger: enkelhed og renhed. Enkelheden søger Gud, renheden finder Gud og har behag i ham.

Hvis dit hjerte var rent, ville alt det skabte for dig være som et spejl af livet . . . Hvis du havde tilstrækkelig uskyld i dig, ville intet hindre dig i at se klart. Et rent hjerte gennemtrænger himmel og helvede.»

Svensk pige

Fem århundreder senere tog en ung svensk pige ordet ved en sammenkomst i Caux og blev i al sin enkelhed et ekko af den hollandske munk: «Man behøver ikke at prøve urenhed for at vide, at den gør én til slave», sagde hun, «men man må prøve renhed for at vide at den gør én fri.»

(Fra en artikel af Claire Evans i Tribune de Caux.)

klippet

Forfatteren Vladimir Maksimov, en av de fremste sovjetiske borgerrettsforkjemperne, er valgt til medlem av den franske PEN-klubben og invitert til Paris med ett års stipendium. Den tyske avisen 'De Zeit' intervjuet Maksimov på gjennomreise i München.

Solsjenitsyn — ham kjenner alle, og Sakharov naturligvis. Men hva vet de om Maksimov annet enn titelen på hans siste bok (**Skapelsens syv dager**), som nettopp er kommet i annet opplag? Er det ikke han som har sagt noe mot Brandt? . . .

«Det er en feil-informasjon. Jeg beundrer Böll og naturligvis Willy Brandt også. Men ikke bare jeg, vi alle (dissenterne) tror at forståelse krever noe mer enn at de mektige lager overenskomster. Menneskene må komme hverandre nærmere.

Når det gjelder moral, går det ikke med kompromisser. Det vi trenger — spesielt i Vesten — er en moralsk maksimalisme. Det bekjenner vi oss til, vi demokrater (ordet dissenter liker han ikke), selvom vi ofte hører til forskjellige retninger. Angsten, den virkelige angsten, har

bragt moralen tilbake til oss. Kanskje den mangler hos dere? . . .

Jeg vet ikke om jeg fortjener friheten som jeg opplever her. Jeg spør alltid meg selv: hvorfor nettopp jeg, og ikke de andre — spesielt de man har sperret inne i sinnssykehus. Jeg har sett noen av dem. Det er det verste.

De siste to—tre årene har det vært en veldig bevegelse hos oss, folk vender seg bort fra marxismen, de begynner å tro — meget radikalt. (Han ser det som et dialektisk fenomen, pendelen slår ut i den andre retningen.) Femti års kamp mot religionen har ikke ført til noe, absolutt intet! Nå forstår vi at vi må bekjenne oss til Evangeliet, da vil forholdene forandre seg! At vi tror på Gud, det er et under som de har skjenket oss, de som omkom.»

Slik taler en som er yngre enn Sovjet-makten (årgang 1932), oppdratt av den, fra den herskende klassen — arbeiderklassen, — og som likevel er kommet i opposisjon.

«Det skjedde da jeg ble arbeider-korrespondent og kom meg mer omkring og gjennomskuet sammenhengen. Jeg kommer fra provinsen. Der er det

langt vanskeligere å danne seg sin egen mening, der er uretten enda mye større.»

Borgerrettsbevegelsen vil ikke dø ut.

«Folk kommer til av seg selv... Bevegelsen er på ingen måte begrenset til en håndfull intellektuelle, slik man enda tror i Vesten. Folk hos oss hører på opplesningene av **GULAG-arkipelaget** på russisk og tar det opp på lydbånd (i de store byene Moskva og Leningrad er det støysendere men neppe i provinsen) og de diskuterer det de hører. Tro meg, alle kjenner Solsjenitsyn nå. Det fortelles vitser om ham alt, det beste tegnet på popularitet.» . . .

Er dette virkelighet? Her slår man opp avisen om morgenen og leser om Sakarovs overgivelse av materiale . . . til vestlige korrespondenter. Om kvelden snakker man med en av disse opprørerne . . . Etter femti års statlig ateist-propaganda taler han — en arbeiderforfatter — om Gud, om Anti-Krist og om Dostojevski.

«Om et år drar jeg tilbake, jeg har returbillett i lommen. Men jeg kan ikke kjøpe tilbakereisen med god oppførsel. Jeg kan bare si sannheten — der og her, overalt. Alle mine samtaler er ikke bare en samtale med deg, eller deg, det er også samtaler med Gud».

Vi er ikke alle enige med Maksimov. Men overbevisningen han taler med, treffer oss alle.

Kort nytt

MOSKITO-ARMADA

En ny halvside annonse var rykket inn i de engelske avisene The Times og The Guardian den 10. og 11. april. Den er betalt av flere hundre mennesker over hele Storbritannia og har overskriften «Wanted: An armada of Mosquitos». Det refererer til en uttalelse av Winston Churchill etter at en armada av småbåter hadde reddet den britiske hær ved Dunkerque. En lignende armada, denne gangen av alminnelige kvinner og menn, må til for å gi Storbritannia en ny ånd idag, hevdes det i annonsen.

FRANKRIKE

Diane de Watteville-Berckenheim har utgitt sine memoarer i en bok med titelen *Le Fil Conducteur* (Den røde tråden). Hennes vakre hjem i Boulogne utenfor Paris har i mange år fungert som hjem for Moralsk Opprustning.

Forlaget *Editions Alsatia* skriver bl. a. om forfatterinnen: «Som barn deltok hun i de store jaktene på Prins Metternichs slott i Ungarn. Som sykepleier gjennomlevde hun helvetet under krigen 1914—18. Hun har besteget Mont Blanc og talt sammen med Mrs. Roosevelt til Amerikas mødre. Hun har krysset kontinenter og besøkt havnearbeidere i Brasil og gruvearbeidere i Ruhr, såvel som samtidens statsmenn. Tvers i gjennom hennes memoarer, som er fylt av uventede suksesser og tilbakeslag, er det en rød tråd.

Det er et gripende testamente for den som våger å stille seg selv spørsmålet: Hva lever jeg for?»

STUDIEPLAN UTARBEIDET

Engelske lærere har utarbeide en studieplan for «Svart-hvitt-boka». Sammen med slides som illustrerer og utfyller boka, tilbys studieplanen nå til engelske skoler.

Første opplag av den norske utgaven er på det nærmeste utsolgt fra Cultura Forlag. To lektorer har utarbeidet to studieplaner for boka, en beregnet på ungdomsskoleelever, en annen på voksne.

WASHINGTON

Amerikanske politikere fikk nylig besøk av to europeiske parlamentarikere, Adolf Scheu (nr. 3 fra h.) fra den tyske Forbundsdagen og dr. Karl Mitterdorfer fra det italienske parlament. Her sees de i samtale med den amerikanske justisministeren William B. Saxbe (t.h.). Som senator var Saxbe kjent for sin ofte sviende kritikk av president Nixon. Det var en overraskelse da han ifjor høst ble utnevnt som Elliot Richardson's etterfølger i justisdepartementet.

Dr. Mitterdorfer og Scheu traff en rekke ansvarlige folk i Kongressen, Det hvite hus og Pentagon. Et av deres hovedanliggender var å invitere til parlamentarikerkonferansen i Caux, Sveits, i august i år.

I New York møttes de også med FN's generalsekretær Waldheim.

NYE IDEER FOR FORMANN MAO?

En kinesisk utgave av «Svart-hvitt-boka — En håndbok i revolusjon» sirkulerer i Hong Kong. Med denne utgaven og en koreansk, som nettopp er kommet, er tallet på oversettelser kommet opp i 17. Utgaver på vietnamesisk og thai ventes om kort tid. Ansvarlige for den kinesiske oversettelsen er en student, en lærer og en forretningsmann som bor i Hong Kong. Ti framstående skolemenn — katolske, protestantiske og buddhistiske — har sendt boka med en anbefaling til rektorene for 330 høyere skoler i byen.

Møte i Montevideo

Situasjonen i Uruguay beskrives som desperat. Hver uke forlater en jumbo-jet landet full av mennesker som vil bosette seg i Australia. Bøndene forlater den fruktbare jorda og flokker til byene. 15% av de unge søker seg arbeid og framtid i Brasil og Argentina. Fire tusen «tupamaros» (geriljaer) antas å være i fengsel. Inflasjon, svindel, korrupsjon og truselen om militærkupp undergraver troen på framtiden.

14 dokkarbeidere med familier arrangerte en MRA-konferanse i Montevideo i begynnelsen av april, for å «gjenreise håp og tillit», som de uttrykte målsettingen. «Flukten fra Uruguay må stanses.» Uruguays utenriksminister, dr. Juan Carlos Blanco, talte ved avslutningen av konferansen, som samlet 200 fra flere latin-amerikanske land. «Ministre kommer og går,» sa Blanco, «men dere kan regne med meg som menneske.» Han oppfordret til en moralsk revolusjon som en forutsetning for at en hvilken som helst annen revolusjons slagord skal kunne virkeliggjøres. «Dette betyr å begynne med oss selv,» sa han.

Under et møte ledet av unge, fortalte en student om sitt dype hat mot kommunister og tupamaros, som det var mange av i hennes familie og skole. Møtet med MRA en uke tidligere hadde frigjort henne fra hatet, og hun ville bringe forvandlingen hun hadde funnet, videre til dem hun hadde hatet.

Enhet mellom de latin-amerikanske landene var ett tema for konferansen. Deltagere fra Peru og Argentina ba om bistand og råd til arbeidet i sine land.

Bruk
kvalitetsprodukter
fra

A S SABA

JACOBSEN JAVELIN MARK III

Sitt og klipp.
Javelin Mark III er stille-
gående og klipper raskt
og pent, også i
helling.

Er lett å stuve
vekk i
garasje
el. lign.
8 HK,
75 cm
arbeidsbredde.

en maskin fra
REINHARDT

REINHARDT MASKIN A-S

4601 Kristiansand S — Avd.: Østre Aker vei 101, Oslo 5

NYHET FRÅN **BAHAMA POOL**

Sektionsbyggd SWIMMINGPOOL

i glasfiber- armerad plast

ger Er mulighet att välja den längd som passar Er bäst. Såväl ändsektioner som mellansektioner har en längd av 2 meter (innermått). Med detta modulsystäm kan Ni själv bestämma den längd på poolen Ni önskar. Bredden på varje sektion är 4 m och djupet 1,5 m (innermått). Väggtjockleken 6—8 mm.

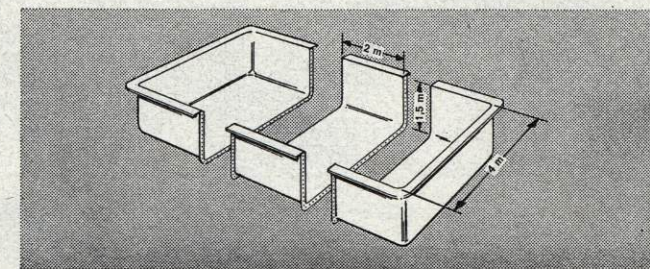
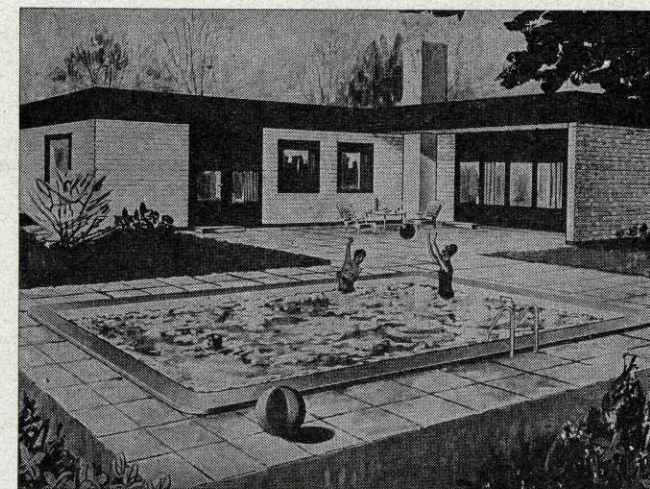
Sammanfogningen görs efter en väl beprövd metod som ger absolut tätning.

Bahama-Pool är formgjuten och fullt färdig för montering på plats. Ni slipper härigenom helt ifrån arbete och kostnader för formsättning, gjutning, spackling och målning. Den kraftigt armerade polyesterplasten har en enastående styrka och elasticitet.

En viktig detalj är att Ni i Bahama-Pool alltid har rent vatten i hela poolen. Detta tack vare att poolmaterialets styrka möjliggör rätt placering av in- resp. utloppsventiler för en total genomströmning av vattnet.

Bhama-Pool levereras komplett med reningsfilter, förvärmare, ytvattenavskiljare, 2 inloppsmunstycken, bottenutlopp, inbyggd belysning samt trappa med tre steg och rostfria lejdare.

Vi levererar även utrustning till pooler i betong och andra material samt poolkemikalier.

Vår goda service är en säkerhetsfaktor att räkna med!

Begär att få vår fyrfärgsbroschyr samt prisuppgifter!

BAHAMA POOL

Box 145, 542 01 Mariestad. Tel. 0501/145 64.

BÅTPLANER?
Rådspør
Båt-PONTUS
Gøteborgs
Frihavn
Tel: 51 07 04

Båt
PONTUS